

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer 'Avodat Yiśra'el

Yiśra'el ben Shabtai <mi-Ḳoznits>

<ץינזאקמ> יתבש ןב לארשי

Lemberg, 1865

שדקה תרגא

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9444

ג"ה היפני נמכתב לאמר ושמתתי כמולא שלל רב והיה
מלחמי עם טעמו ויחמוקו עמו בענין הקושי שהקט'
לריש דנשים חייבות בנינים וא"כ ליכא למוקף מכללי בניני'
כ"א עשה השור ככל ח"כ למה לי תיראו דל"ז דנשים
פטורות ומיכור ח"כ למה לי התיקם דכיבוד למקדש עיינתי
קושטא זו ולא הננתי דנאמת אם לא יהא כתיב תיראו אט'
נהיו למדים דמדאזינטיין התיקם דנאמת אף עשה דשליט'
טוב בכל מני דמי לא טעמה עוד ענין אחר דמי לא כתיב
תיראו לאמר דנקים שמירה לזכירה ויפטרו נשים השמירת
שבת וא"כ יהיו שווים כולם לטובה צ"ח שוות ככל זה יהיה
כי היכי דלקיים תקרא דמיש כתיב אצל אשה צמורה לא
דתיקם עוד השיב לי תלמוד אחר דמי לאו תיראו ה"א
דתיקם הוא דמה שבת נשים חתמינו צמורה אף מורא כן
לכן כתיב תיראו ואז התיקם הוא ע"כ לענין שלא יהיה
כיבוד דוחה שבת כ"ז העניני בלימוד הסלמורים ואנן אורחא
אודיענו מה שנתחדש הל"ל דבר באת' רש"י דכסח ותיקדם
תירון דתיראו והדר כתיב מה דכתיב דה"ל תיראו ויהי' נראה
לי לומר דר"ל בנ"ז (ה"א) דאז"ו ואזו שקולין כמו מש
ואהרן אצל עתה דלמך אלא איש דסיפק בינו לעשות
ואספה רשות אחרים עליה וא"כ אהא ואהך חייבים וא"כ למה
כתב כאן אהו קודם וק"ל :

ואודות החילוק אף שעתה הוא לאמר זמן מ"ה דבר שהוא
צמחו הוא מה שהוא טוב אך צנקה שלא יאזד
אזו כי נממת סדרות עבודת הקודש המוטל עלי לא כחנתי
ואזו עוד הפעם בכן יראה שלא אשכח מוטל דבר מהשנתי :
ואנב אורחא אודיענו עוד בזה שאני עוסק זה כעת בתיב'
שנבעות בעיון נמך ואח"כ לו בהלכה דמרא' נע"י
ד' שיכות בזה שהעליתי למוס ריהטל דשומעין שיטת רש"י
הוא דל"י שפחת כל שהוא צומע וחד דנגא לא מיקרי
כ"ש ולפ"ז עובדת דקרום הוא תולדה וכיד נשאר מנילל
ג"כ אצל שאת אלא דלאו תולדה דידים מקרי דהא לא כתיב
רק חד שפחת וא"כ קושית הנקשה דנקשה ח"ה קחי לריב
אף לפי האמת דהמקטן היה סבר דכחד נמחא מחמינו ומדלא
מלכך רק נעלה ח' וא"כ קרום נהדי מאל גילטיך (תשר מה)
דבס קיד נשאר לשאת כתיב רש"י ז"ל ומקדם מ"ה לאו
תולדה דשאת היא וע"ז מתרן דכיון דטעלה היא כ"ש מנילל
עלטיך ולא אמר ר"ב רק בשלם הראשונות ולפ"ז הטפלה
בזוה"ל כ"ש ויש לנו לתרן עוד דבר בזה שנתקשו זה כל
הראשונים דל"י לריבין לומר דניירי צמך שרוא שחור עמיד
וא"כ יש חשנה מבלות ועקום היותו לי לאמר דכיון דקרום
הוא א"כ ח"כ הטפלה שהוא כ"ש ח"ה להיות סיד שהרי קרובה
לו כחד דנגא וכן בהיפוך אמר לבהרת הוא צמד דנגא לכן
לריבין אט' לומר בהיפוך דסיד הוא לבהרת כ"ש ולמר לקרן'
כ"ש ובאמת הפטט הוח כן בדברי רש"י בתיב' דאע"ג דלמר
לכן עומ לנבטותיה מסיד ע"כ שאת שהוא א"כ כו' פ"י דלס
האז הוא לומר ח"כ יש לומר סיד לבהרת כ"ש וקרום לשאת
כ"ש אצל ח' ינמא מסיד הוא אז ילעך לרבות עוד תולדות
יתירות וכל מה דאפשר למעט צמרות מנעטיין כתיב :
כן נראה לי בשיטת רש"י ז"ל :

והנה התוס' מנחט בזה הסגרה לומר דטעילה נשמע כל
שהוא ולכן הולרבו לכנס בנמה דוחקים וגם הולרבו
לומר שיש שני מיני לומר ואין להקשות לשיטת' דמתי מקשה
המגלה דלינא דמתני כר"ע וגם הסכומים מיירי בזה הלמד
שהוא נמוך מסיד וא"כ שפיר הוא זו למעלה מזו כל א"כ
מתולדה דודים ואף אם מתרן דמשמע להמקטן דודמי אין
האז נמוך מהמולדת מ"ה ואיכא לתרן קושית התוס' בתיב'
די"ל דכסא מקשה לסגרה דירך דקברת דלמר הייט' לומר נק'
ח"כ

לפי הג"ל
הוא חוסר והא דנשאר איקורים אינו חוסר (במקלחו
הוא משום מתיב חי ואמר דני' נקטפו
הוא מוכח והא דדיקולא דלינו י"ג נשאר
הוא חוסר (כתיב חוס' הג"ל עם) וכן הוכיח צמדתי מהא
כנולעו כך פלטו וא"כ אי לא י"ג ככל שאר איקורים
דקופו להחפשט מתיב י"ג צ"צ מש"ה צ"ח אקור
הוא חוסר מתיב מותר ודברי רמ"א צדורים ודוק :
קמפנני לפי דברי רמ"א והרשב"ד (ד"ל דלמ"ד
אפשר לכוחטו ד"ה אקור והכא במין צמינו
אפשר לכוחטו מותר ג"ל) הייט' דעבי
אצל לפי המתרן אדרגא (מוכח דהא בהא
צמינו צמ"ל ג"א אפ"ל אקור) מדאמר רבי
דמ"ה דהא תליא דל"כ תיקשה על דני גופיה
ודלמא קוטיה מתקטן) אצל כל הסוקים
ורא"ז וק"ל דלא תליא הא בהא ל"ג)
צמ"ל פליגי ר"י ומכניס ואם כן
הא בהא תליא דלאו הא בהא תליא ודוק :
הקשה הר"ן מהיכושלנו דמיירי צמ"ל דאינו מין
צמינו דל"כ ח"ה ונהי רב"ה לרבי ואפ"ה צמי
על הכל ונראה כיון דרש"ש כתב עם צמתיני'
אפ"ה דהי נטל"ס אפ"ה אכרו עם והיכי דנטל"ס חוסר
רש"י לטור אלא ח"כ כן עכ"פ צמי ריבוי עליהם
וק"ל :

אגרת הדרש

(הכתב שכתב המחבר ר"ה ז"ל להרה"מ ז"ל מפרשקופא)
(ונראה שזה כתב המחבר הק' ז"ל בניני חורפתו כשהיה צן
כ"ח שנה)
אברהם צארן הננב יושב בשנת התכומים כל פיטות אליו
פונים ופונים פני פני נמר חומר לדור ודור ודורשני
יומם לבנין לעולם ישו ובגוים לא יחשבו ה"ה כבוד מוחתני
ואז"ל הלגוף הסודני והרנני המושלל והמופלג רב תנא ופליגי
מלא מים התלמוד כעל שעריו שומר ושוקד הסודני והרנני
השפוטרים בשנתי שנתים כ"ש מפארים עוה' אגרטס כ"י
ומופיע

והנה התוס' מנחט בזה הסגרה לומר דטעילה נשמע כל
שהוא ולכן הולרבו לכנס בנמה דוחקים וגם הולרבו
לומר שיש שני מיני לומר ואין להקשות לשיטת' דמתי מקשה
המגלה דלינא דמתני כר"ע וגם הסכומים מיירי בזה הלמד
שהוא נמוך מסיד וא"כ שפיר הוא זו למעלה מזו כל א"כ
מתולדה דודים ואף אם מתרן דמשמע להמקטן דודמי אין
האז נמוך מהמולדת מ"ה ואיכא לתרן קושית התוס' בתיב'
די"ל דכסא מקשה לסגרה דירך דקברת דלמר הייט' לומר נק'
ח"כ

איכ טהרם נמי קרום דלדידים יל קרום ולאמר שאיט נקי
אבל הנראה דק"ת דהרי ר"כ תנא אלא של למר דים' ונמלא
לומר הוא לכן יותר תמיד וק"ל :

העיקר לפי שכל כהן דברי הרמב"ם והראש"ד ז"ל כי הגה
הרמב"ם כהן לשון נהדי מלאות זבוח למעלה מזה
וכתב הראש"ד ז"ל אמר אנרסם שנה משנתו כרבי עקיבא
לרצונן קיד ולאמר שום אלא שכוונתו קיד קרום ללגיטו
דעלג ולאמר מלאה אחד הוא ולהנין דברי הראש"ד אלו הנכתי
מדגריו שהוא תפרם פלוגתא דר"ע ורצונן דר"ע כל ז' כי
מלאות הם מסיני אחד זה למעלה מזה ולאמר של למר דיהם
כסדר אבל דרצונן יש ז' מיני לכן נהרת
וסולדותו הוא סוג אחד ושאת ותולדותו הוא סוג
א' ואחר היניעה מלאתי און לי דברתי תורת חיים וזה המשל
דכל מלך הולך עם אפרוכים דרייה נלא עם מלך אחד ולכן
לרצונן מלטרפי כל או דוקא עם מולדה דידים אבל לא עם
אז אחד כיון שאינו סוג אחד משאיכ לר"ע דכל המינים הם
סוג א' ויותר ראוי להטעם אז עם מולדה אחרת ונמעלה
א' כיון שהם כולם מסוג אחד מלהטעם אז עם מולדה
דידיה ז' מעלות ונמלא דר"ע בודאי למר הוא יותר לכן
תמיד דאל"כ היך ננין מה הוא למרומה הוא קיד אבל
לרצונן י"ל דקיד ולאמר הם במדריגה אחת רק שאינו מסוג
א' וקיד הוא מסוג השלג ולאמר הוא מין אחד ומעתי לדידיה
עולה שיסת הגמי' היטב ומעתי' דלא כר"ע דאי כר"ע שהם
מסוג אחד איכ ע"כ דלמר לכן וקיד וא"כ הוי יותר מעלות
קיד ובהרת אבל לחנא דמתניין י"ל דקיד ולאמר הם שוין
במעלה רק שאינם מסוג אחד וטעמי הוא רק מעלה אחת :
וכאן נעשה הנשע ששעושים נשום גדול כ"ו דלהראש"ד ז"ל
לא מקשה הגמי' אידי וטעם לעמיד ולפי דברי הראש"ד דברי
הגמי' עולים יפה במאי שאמר ואילו תמיד ולמעלה לא אמר
לרצונן כיון שאינם מסוג אחד אף דנדע סוג הקידים אחתי
לא להוי יודעין סוג הקיד אלא דר"ע כולם מין אחד הם
וקמי במאי שאמר מקורם ולמעלה ולא נלמדך לדוקא רש"י
ותוס' .

ענה אבאר שיטת הרמב"ם ז"ל ואחרון עוד מאי דפסק
הרמב"ם שכל סדי' מלאות מלטרפות כי כן הוא בחומס'ת
ובמחל דילן איטו מקבים עמו דהרי אמר איכא שאח דעדיפא
לאו מולדה דידים ומעשתי ומלאתי גמי' המשניות דננעיש
דכתב ח"ל לר"ע מולדה דנהרת לכן יותר משאת ולרצונן הוא
שאת לכן יותר מתולדה דנהרת עוד מלאתי במשנה פ"ו
דננעיש דמשמע מתוך דבריו דסבר כדברי הראש"ד ז"ל דלרצונן
יש ז' מיני סוג אלא דמחולק עם הראש"ד ברתתי הוא לר"ע
וסדא לרצונן דהראש"ד סבר דר"ע שאח לכן יותר מתולדה
דנהרת ולהרמב"ם שאח הוא קיד לר"ע ותולדה דנהרת הוא
למר לכן זה שאמר לא קיד דיהם הימנו אלא למר דיהם דאיטו
תולדה ונחת מד מעלה וגם דהראש"ד סבר דלרצונן קיד ולאמר
שום אבל הרמב"ם סבר דלמר לכן יותר בערכו מסוג בערכו
ולפי דרך זה יתבאר דעם הרמב"ם ז"ל דלפי האמת יש לומר
דמלטרפים כל סדי' מינים מרינויה דוהיה אבל להאי ס"א
דהוי אמרינן דמתניין דמני קיד הוא תולדתו ולא למר דהוא
לכן יותר והוי אמרינן דמני כר"ע דסבר דכולם הם סוג א'
הוי קשה דלמה לא נמא דלמר תולדתו כמו שסבר באמת
הרמב"ם לר"ע אלא דהוי אמרינן משום דיש לומר לימוד דוהיה
שאלנות דוקא מלטרפים וא"כ ע"כ דלמר הוא אז שני דאי
הוא קיד א"כ יש ז' מעלות מזה לזה וא"כ כיון שמוכי עתה דסבר
דני' מעלות לא מלטרפין וא"כ טעמי מקשה שיסת אבל לפי
שאת טעמי י"ל כו דאיסת במיסקפתא דכל סדי' מלאוי מלטרפין
ודיק היטב סדק

עוד שם נמשל דר"ע בדי' כוסות נמאלי ומחולקים הוי' לשמיר
והנה חספתי ומלאתי דהרמב"ם כתב דרך אחר וזהו
דהוי פשוטין הן שוין בערך א' והנה בנהרת שטוח לכן נמאלי
לדין ליטול נמאלי י"ו סיפין ובקרום ז' סיפין והוא שיש
לשחרות כמו בנהרת בניו ודעת הראש"ד הוא כפשוטו וזהו
היי' ז' לישני' גמתי' הם מחולקים בני' דמות אלו והנה לשיטת
הראש"ד ז"ל די' בני' דמ"ש החוס' אבל לדעת הרמב"ם בנהרת
י"ו שהוא נוספל דלא שייך ספרת החוס' דהוי' בנהרת הוי'
נמי לכן יותר והנה הרמב"ם שפסק בנ"ט כלי' שגא ברתא והלוי'
י"ו לכן כתב דנהרת הוא י"ו וסרה מהר מעליו תלו כח הראש"ד
ז"ל ודיק היטב :

הדואיל וסיימתי הלכה זו בל"ג בעומר . ודאמר'י שם השמי
בננין נלימא דעמרי' ושחקה אויערים שדא רחל לל
בעומר והוא קרמו בג"ל ימא דעמרי' ושחקה טייט שייט
לשחוק זו אודיעו דבר א' ומעשתי שחננתי מכתי קוד
הארי' זלתי' טיט לי' בענין ק"ד אלפי' תלמודי ר"ע שם
שורשם כולם מלירופי' אלהיים כי יש באלהיים ק"ד לירופי' שם
בכל אות כ"ד לרופים והנה באת א' יש כ"ד לרופין באלהיים
והם שורש נשמת דהם כ"ד אלפי' ולפי שנימי' טעמי' שם
בננין כל המושין דקטנות והם דאלהיים וזהו נעשה כהם המדי'
דאלהיים דקטנות ומחו אף כשנתבלה יוס ל"ג בעומר אז נעשה
הרמב"ם כי ידוע כי מילוף אלהיים באתיות הקודמים ה
כ' ד' ס' והנה א' מ' ח' מילוף רק באתיות כ' ד'
ס' והנה כר"ע גימ' ל"ג יודוע כי כל מילוף מורה היטב
הדבר שהוא ומילוף שם הי"ם הוא דין ומילוף דאלהיים הוא
רמזים ולכן כשנתבלה ל"ג שהוא כ' ד' ס' נספק לראשי' וסי'
מלמות ח"ם כי בים נראה כחומר שאו' הוא בתי' מושין דקטני'
עד שנקטו זו מעט מעט מושין דגדלות עד יום מתן טבת
שנראה כוקן בעל הרמזים ור"ל ברזו זה :

ואנב אודיע לך מדרש במקומי' שהננין זו מעט מעט
על פסוק משנתי דרכי משנתי נברות הם מא' ועד ת'
והקללות הם מו' ועד ה' ולא עוד אלא שהם ומסופים כי
מתחיל ז' וקיים ז' והנה כהן קשה טעמי' ידוע כי כל ימי
מורה לרמזים וההיפך הוא לדין וא"כ מתי' אמר אלא שכן
מאוספין שאדרבה הוא דין ונראה לי במה שאומרים השלם
בני' הודו וכוס ותפסק וצוה כי רב ושמואל אינם מחולקין כי
כשהנה זה אלא זה בניגול ההיפך יותר מדוקים ונרדלי' דבר
זה לא נעלם מאתו והנה זה ידוע כי גם האותיות הם
עגולות כי נעין סופם בתחלתם ותחלתם כפוסם וא"כ יש
לנו לומר נמי כי מ' עד ה' נכללים כל האותיות כי ה'לכ'י
מו' עד ת' ונא' עד ה' וקיים ז' ויש בזה הכלל כל הכ"ס
אחרון ולזה אמר שהם מהופכין כי ידוע כי ענין הקללות הם
הדינין וראוי להיות למפרע וא"כ אם היה רוצה לכלול מה' ועד
ו' כל הכ"ס אחרון היה ראוי להתחיל ב' והוי' הולך מה'
עד א' והדר מתשרק עד ו' ונפח שכתב בסיפך מו' עד ה' ו
הולכים האותיות כסדר וחמ' אלא ודאי שאין נכללים כהן רק
הני' אותיות ויה' ושפיר הם מהופכין והי' הפסס עלינו לזכור
כענין הנאמר אללי' נזמר למפרע שרי' ובמיוחד סיים שש
רמו לנדיק דהתחלתם הוא למפרע בתוקף הדין ובמיוחד סיים
כענין זיקא יעקב ליטב בשלום ובשומים אלו כי כימי' עומט
ישמחו אמן כן יהי' וסם בעצודת בתי'ק' נשמח כולט כ"ד
הק' והלעזיר בלפני ישראל בהר"ר שבת' ז"ל טעמי'
והי' יראנו נפלאות ומורו' הקדושה אמן ופורקים בשלום כל
בני' בתי' נוכח לחיים ואחה שלום וביחך שלום וכל אשר לך
שלום ולפרום בשלום כל תלמודיו . ה' יתחם לבס' כפתו של שלום
ירעל כל משפלותם .